

Червень

17 червня

– 95 років від дня народження **Володимира Івановича Ладичця (1924-1991)**, українського поета, прозаїка. Лауреат премії імені Лесі Українки, нагороджений орденом «Знак Пошани», медалями, грамотою Президії ВР України.

Його творчий доробок:

1950 — перша збірка поезій «Слаблю труд»;

1951 — «Єдність»;

1952 — «Винобрання»;

1955 — «За синіми перевалами»;

1959 — «Лірика»;

1963 — «Між берегами»;

1963 — «З далеких і близьких доріг»;

1974 — «Ясновид»;

1984 — «Вибране».

Прозаїчна трилогія «Перехрестя»: «Перехрестя» — 1967, 1971 — «Розхитана земля», 1976 — «За бруствером — світанок».

Видано близько двадцяти його дитячих книжок — віршів, казок, загадок, пісень:

1953 — «Сопілка»;

1955 — «Казки»;

1956 — «Я живу на Закарпатті»;

1959 — «Герої нашого двору»;

1960 — «Ой дударі-трудоарі»;

1961 — «Ми малята-веселята»;

1962 — «Біг лисок через лісок»;

1964 — «Топ, топ, топаночки»;

1965 — «Я малий собі гуцулик»;

1967 — «Ой чесало дівча косу»;

1973 — «Гей, коники, гей конята», перекладено угорською мовою та випущено в Будапешті;

1974 — «Трембіта»;

1977 — «Зелен виноград»;

1979 — «Сонце над Верховиною».

На його вірші створили пісні композитори А. Кос-Анатольський, Ю. Рожавський.

24 червня

- 95 років від дня народження **Богдана Йосиповича Чалого (1924-2008)**, українського поета. Член редакцій дитячих журналів. Від 1951 року головний редактор журналу «Барвінок». Секретар правління Спілки письменників України.

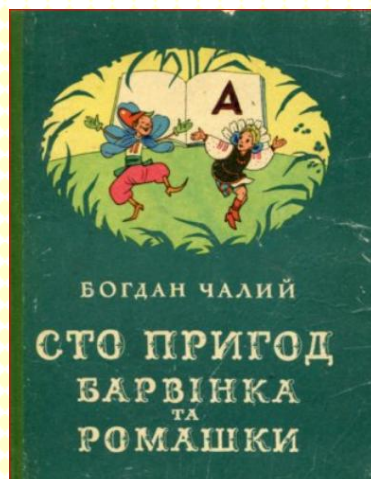
Автор книжок для дітей і юнацтва. Твори, які він став писати для дітей надзвичайно привабливі, він пише їх віршованою високохудожньою мовою.

Окремими виданнями вийшло близько 30 поетичних, прозових і драматичних книжок для дітей, зокрема:

«Барвінок і Весна»;
«Барвінок у школі»;
«Весняний шлях»;
«Граф Монте-Крісто»;
«З моєї поштової скриньки»;
«Наша вчителька»;
«Ніч Амстердама»;
«Про милу Прагу та двох Зденеків»;
«Сто пригод Барвінка та Ромашки»;
«Хороші імена»;
«Хто такий Каракурта?» (збірка одноактних п'єс);
«Як Барвінок та Ромашка у вирій літали» (1968);
«Як Барвінок став героєм»;
прозових книжок "«Вітер з України», «Формула хризантеми»;
«Про відважного Барвінка і Коника-Дзвоника» (1964).

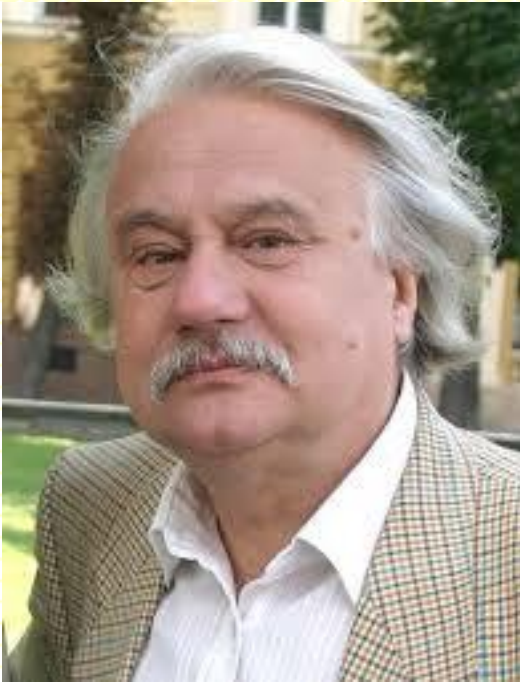

Чалий, Б. На крилах землі [Текст] : худож.-документальні повісті й нариси / Богдан Чалий. – К. : Рад. письменник, 1979. – 238, [2] с.

Чалий, Б. Й. Сто пригод Барвінка та Ромашки [Текст] : казки / Богдан Чалий ; [мал. В. Григор'єва та К. Григор'євої]. – Київ : Веселка, 1973. – 122, [2] с. : іл.

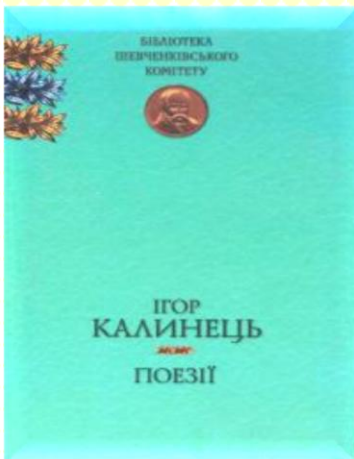
Липень

9 липня – 80 років від дня народження **Ігоря Мироновича Калинця (1939)**, українського поета. Один із чільних представників так званої «пізньошістдесятницької» генерації і дисидентсько-самвидавного руху в Україні, політв'язень.

Поетичну творчість Калинця, за пропозицією самого автора, прийнято хронологічно поділяти на дві головні частини: дев'ять книжок, написаних перед ув'язненням у 1972 р. (з них офіційно в УРСР опубліковано було лише першу — «Вогонь Купала», 1966, решта функціонувала у самвидавному обігу) і вісім — написаних під час ув'язнення та на виселенні (до 1991 р. функціонували тільки у Самвидаві). Згідно з цим поділом і було підготовлено та випущено два томи поезій Калинця — «Пробуджена муза» (Варшава, 1991) та «Невольнича муза» (Балтимор — Торонто, 1991).

Творчість Калинця суттєво вплинула на багатьох українських поетів пізніших поколінь, виявившись дуже суголосною найновішим поетичним пошукам. Після повернення з ув'язнення та виселення 1981 року Калинець, за його словами, цілком замовкає як поет (завершене явище) і стає «імпресаріо колишнього Ігоря Калинця». Тим часом пише і публікує казки для дітей (наприклад, «Дурні казки», 1998), готує перевидання власних поезій. 1994 року журнал «Сучасність» опублікував його повість «Молімось зорям дальнім», написану ще 1972 року під час перебування у слідчому ізоляторі львівської в'язниці. Проте Калинець залишається передовсім поетом, творцем вельми індивідуального, легко впізнаваного (за всієї стилістичної різноманітності) і в той же час напрочуд цілісного світу.

Калинець, І. Поезії [Текст] / Ігор Калинець ; вступ. сл. Елеонори Соловей. – Львів : Піраміда, 2008. – 603, [5] с. – (Серія "Б-ка Шевченківського комітету").

13 ЛИПНЯ – 80 років від дня народження **Павла Михайловича Мовчана (1939)**, українського поета, перекладача.

Заслужений діяч мистецтв України (1993); голова ВУТ «Просвіта» ім. Т.Шевченка; член Центрального проводу УНП (з січня 2003); шеф-редактор газети «Слово Просвіти»; член Комітету Національних премій України ім. Т.Шевченка (з листопада 2005). Член Спілки письменників України (з 1972). Лауреат Державної премії України імені Т. Шевченка (1992).

Автор збірок «Нате!» (1963), «Летюче дерево» (1972), «Зело» (1973), «Нитка-оксамитка» (для дітей, 1975), «Пам'ять» (1977), «Досвід» (1980), «Круговорот», «В день молодого сонця» (1981), «Голос» (1982), «Жолудь» (1983; 1990 — російською), «Календар», «Польовичок» (для дітей, 1985), «Світло» (1986), «Поріг» (1988), «Сіль» (1989), «Осереддя» (1989), «Відбитки» (1992), «Хрест» (1993); збірка есеїв і літературно-критичних статей: «Ключ розуміння» (1990), «Мова — явище космічне» (1994); переклади Г.Матевосяна, В.Распутіна, Ю.Марцинкявічюса, М.Каріма.

1. **Мовчан, П. М.** Витоки [Звукозапис] : серія із 6-ти дисків. Ч.5 : Критерії життя / Павло Мовчан. – К. : Просвіта, 2003. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Назва з титулки контейнера.
2. **Мовчан, П. М.** Витоки [Звукозапис] : серія із 6-ти дисків. Ч.6 : Таємниця слова / Павло Мовчан. – К. : Просвіта, 2003. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Назва з титулки контейнера.
3. **Мовчан, П. М.** Витоки [Звукозапис] : серія із 6-ти дисків. Ч.4 : Пізнання світу / Павло Мовчан. – К. : Просвіта, 2003. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Назва з титулки контейнера.
4. **Мовчан, П. М.** Витоки [Звукозапис] : серія із 6-ти дисків. Ч.2 : Триєдність часу / Павло Мовчан. – К. : Просвіта, 2003. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Назва з титулки контейнера.
5. **Мовчан, П. М.** Витоки [Звукозапис] : серія із 6-ти дисків. Ч.3 : Таїна життя / Павло Мовчан. – К. : Просвіта, 2003. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Назва з титулки контейнера.
6. **Мовчан, П. М.** Витоки [Звукозапис] : серія із 6-ти дисків. Ч.1 : З енергії вогню / Павло Мовчан. – К. : Просвіта, 2003. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Назва з титулки контейнера.
7. **Мовчан, П.** Вибрані твори [Текст] : поезія / Павло Мовчан ; [ред. В. Клічак ; післямова О. Хоменка]. – К. : Просвіта, 2008. – 535, [1] с.

17 ЛИПНЯ

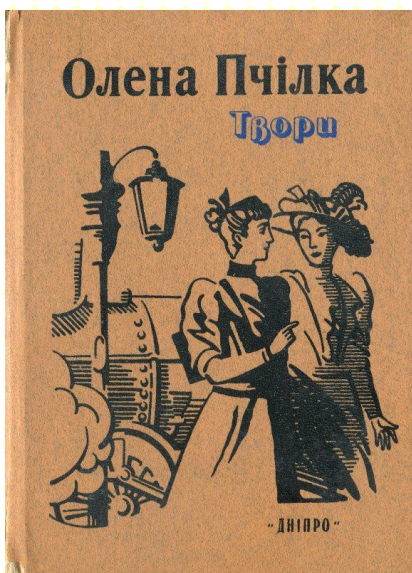
– 170 років з дня народження **Олени Пчілки** (справжнє ім'я та прізвище — Ольга Косач) (1849—1930), письменниці, перекладачки, громадської діячки, фольклориста, етнографа, члена-кореспондента Всеукраїнської академії наук (1925).

Національні і соціальні мотиви становили основний зміст творів Олени Пчілки, в яких вона виступала проти денационалізації, русифікації, проти національного і політичного гніту, проти чужої школи з її бездушністю та формалізмом, показувала, як національно

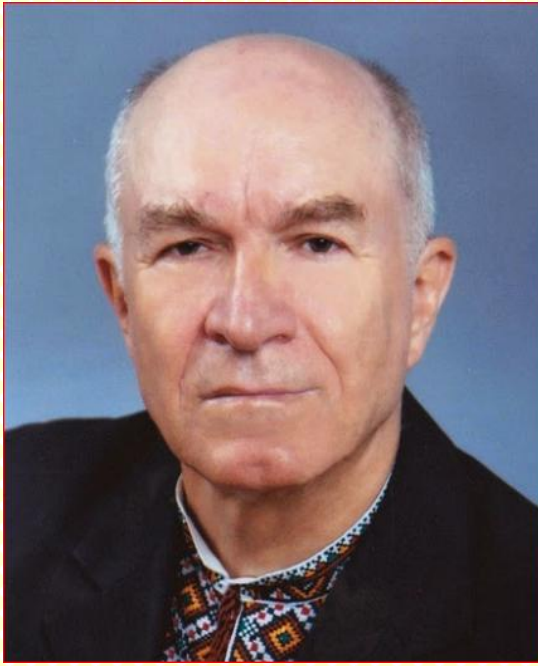
свідома українська молодь в добу глухої реакції шукала шляхів до визволення свого народу.

Олені Пчілці належить поважне місце в українській дитячій літературі. Крім численних поезій, казок, оповідань, вона написала для дітей багато п'єс.

- **Пчілка, О.** Твори [Текст] / Олена Пчілка. – К. : Дніпро, 1971. – 459, [5] с. : іл.
- **Пчілка, О.** Оповідання з автобіографією [Текст] / Олена Пчілка (О. Косач) ; до друку виготовив Т. Черкаський. – Харків : Рух, 1930. – 287, [1] с. : портр. – Новостворена палітурка та титульний аркуш, часові плями на книзі.
- **Пчілка, О.** Годі, діточки, вам спать [Текст] : вірші, оповідання, казки, фольклорні записи : для дошкільного та молодшого шкільного віку / Олена Пчілка ; художник Іван Литвин. – К. : Веселка, 1991. – 333, [3] с.

20 ЛИПНЯ – 80 років від дня народження **Василя Федоровича Василяшка (1939)**, українського поета, публіциста. Заслужений журналіст України. Керівник проекту випуску книги «Взяв землю у власність — господарюй» (2001). Поезії друкувалися в щоквартальнику «Поезія» (1981), «Дванадцять місяців» (1993), «Україно, нене моя» (1993), «Моє рідне слово» (1995), «Словник української мови в малюнках» (1995). Низка віршів опублікована в українських періодичних виданнях за кордоном — у Польщі, Словаччині, США.

Автор понад сімдесяти текстів пісень у співавторстві з українськими композиторами.

Збірки поезій:

- «Течія доріг» (1981);
- «Ясинець» (1988);
- «Чи Україні ти син?» (1994, 2004);
- «Усміхнись веселкою з грози» (1999);
- «Заговори, щоб я тебе побачив» (2011);
- «Шевченку — мій!» (2014).

Ілюстрована поетична книжка:

- «Казка-байка: чесний Лис» (2006).

Публіцистичні книги:

- «Розвиток просвітництва в Україні в ХХІ столітті» (2001);
- «Україні — українську!» (2002);
- «Знання: Традиції і сучасність» (2003, 2004);
- «Через терни — до України» (2006, у співавторстві);
- «Відроджуймось — не перероджуймось» (2007);
- «Голодомор на теренах Поділля» (2015).

Серпень

5 серпня — 120 років з дня народження **Бориса Антоненка-Давидовича** (1899—1984), письменника, публіциста, мовознавця, політв'язня радянського режиму.

Початковий етап творчості позначений боротьбою ліричного («Синя Волошка»), комічного («Просвітяни») та драматичного («Пиріжки, пиріжки») настроїв. Пізніші твори першого періоду творчості написані у неореалістичному стилі («Тук-тук», «Печатка»). Збірка «Паротяг ч.273» — зразок соцреалізму, до якого письменник вимушений був звернутися через політичний та економічний тиск. Серед творів післяреабілітаційного періоду — дитячі оповідання «Як воно починалося», класично-

реалістичні твори «За ширмою», «Образа», «Спокуса», «Завищені оцінки», а також твори, де художню засаду тісно поєднано з документальною: «Сибірські новели».

Індивідуальний стиль Б. Антоненка-Давидовича — ясний і точний. Як зазначив Л. Бойко: «Автор свідомо уникає незвичних порівнянь чи ефективних велемовних фраз, щоб мимоволі не одвертати читацької уваги від суті оповіді... Вся увага митця зосереджена на тому, як би найощадливіше, а водночас якомога точніше, повніше й виразніше донести до читацького серця та розуму головну думку, провідну ідею; полонити нашу увагу предметом своєї розповіді».

1. **Антоненко-Давидович, Б. Д.** Як ми говоримо [Текст]: [книга для тих, хто хоче вдосконалити рідну мову, дбає про її культуру і популяризацію] / Борис Антоненко-Давидович. — К.: Рад. письменник, 1970. — 252, [2] с. — Бібліогр.: в підряд. приміт.
2. **Антоненко-Давидович, Б.** Твори [Текст]: в 2-х т. Т.2: Сибірські новели. Оповідання. Публіцистика. Спогади. Листування / Борис Антоненко-Давидович; упоряд. та прим. Л.С.Бойка. — К.: Наук. думка, 1999. — 356 с. — (Б-ка укр.літ. Новітня укр. л-ра).
3. **Антоненко-Давидович, Б. Д.** Здалека й зблизька [Текст]: літературні силуети й критичні нариси / Борис Антоненко-Давидович. — К.: Рад. письменник, 1969. — 301, [3] с. — Екслібрис: Штамп синього кольору власника особистої бібліотеки "Бібліотека проф. С. П. Бевзенка і доц. А. Т. Бевзенко". — Бібліогр.: в підряд. приміт.
4. **Антоненко-Давидович, Б. Д.** Смерть. Сибірські новели. Завищені оцінки [Текст] / Борис Антоненко-Давидович; вступ. слово Л. Бойка. — Київ: Вид-во гуманітарної л-ри, 2005. — 555, [4] с.: портр. — (Б-ка Шевченківського комітету).

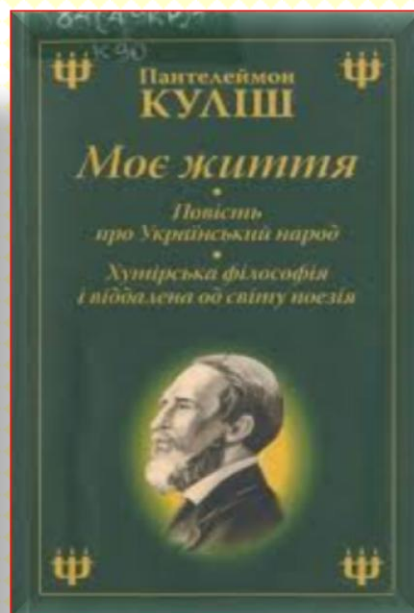
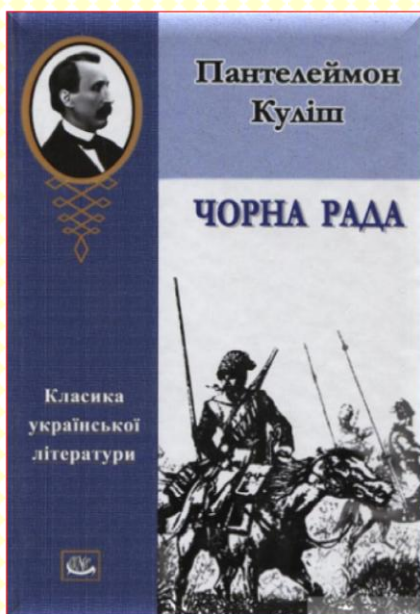
7 серпня

— 200 років з дня народження **Пантелеймона Куліша** (1819—1897), письменника, перекладача, фольклориста, історика, громадського діяча.

Уся творчість та громадська діяльність П.Куліша – неоднозначна, суперечлива. "Наділений великим талантом, але ще більшою амбіцією. Куліш протягом свого довгого життя переходив найрізноманітніші зміни, топтав найрізноманітніші сліди, виступав у найрізноманітніших ролях і полишив по собі багату літературну спадщину, в якій обік цінного, було багато схибленого, багато

суперечностей..." – так відгукнувся про нього І.Франко в "Нарисі історії українсько-руської літератури до 1890 р."

1. **Куліш, П. О.** Чорна рада [Текст] : історичний роман / Пантелеймон Куліш. – К. : ВЕЛЕС, 2007. – 188, [4] с. – (Класика української літератури).
2. **Куліш, П.** Повість про український народ. Моє життя (Жизнь Куліша) [Текст] : хутірська філософія і віддалена од світу поезія / Пантелеймон Куліш ; упоряд. О. Шокало. – К. : Український світ, 2005. – 384 с. : іл., портр.
3. **Куліш, П. О.** Вибрані твори [Текст] / Пантелеймон Куліш ; [упоряд. М.Л. Гончарук, ред. М.Д. Беренштейн]. – К. : Дніпро, 1969. – 554, [6] с. : іл.

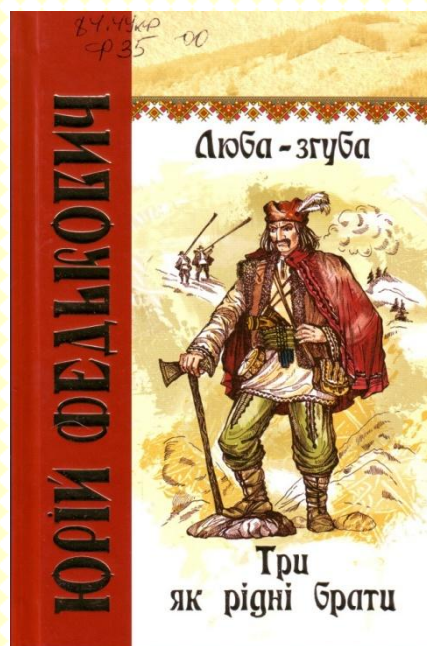
8 серпня

– 185 років від дня народження **Юрія Адальбертовича Федьковича (Осипа-Юрія Федьковича) (1834-1888)**, українського прозаїка, поета, драматурга, перекладача, фольклориста.

Перші твори (вірші, оповідання) написав німецькою мовою. Рідною мовою став писати у 1859 р. Більша частина поетичного доробку Ю.Федьковича стосується жовнірської теми, має виразне антимилітаристське спрямування. У багатьох віршах висловив любов до України, віру в її кращу долю. Ю.Федькович створив високі зразки інтимної лірики. Він залишив по собі і дві збірки німецькомовних віршів "Gedichte" (1865) та "Am Tscheremus" (1882). Ю.Федькович — автор низки прозових творів (оповідань з народного гуцульського життя та казок). З драматичних творів письменника найвідомішою є драма "Довбуш". Ю.Федькович перекладав і переспівував твори багатьох письменників світу.

Федькович, Ю. А. Вибрані поезії [Текст] / Юрій Федькович. – Київ : Українське держ. вид-во, 1946. – 143, [1] с.

Федькович, Ю. Люба-згуба. Три як рідні брати [Текст] : [поєми, прозові твори, драматичні твори] / Юрій Федькович. – Донецьк : Кредо, 2010. – 319, [1] с.

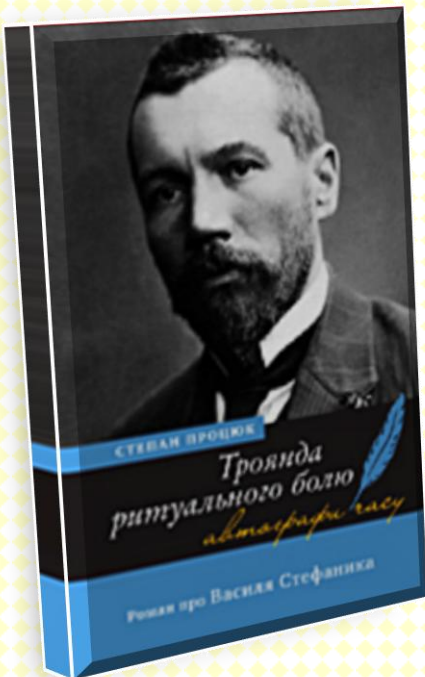

13 серпня

– 55 років від дня народження **Степана Васильовича Процюка (1964)**, українського прозаїка, поета, есеїста.

Степан Процюк — один із тих, хто відкриває, започатковує, експериментує, не відкидаючи традицій, упроваджує власне прочитання одвічної колізії між митцем і соціумом, відстоює своє право не звертати з обраного шляху.

Його мова — то мова яскравих, полісемантичних образів, тонких психологічних рефлексій, культурологічних, філософських ілюзій та несподіваних, часто парадоксальних, асоціацій. Бачення світу крізь призму численних витворів попередників становить одну з провідних особливостей С. Процюка.

Процюк, С. В. Троянда ритуального болю [Текст] : роман про Василя Стефаника / Степан Процюк. – К. : Академія, 2010. – 182, [1] с. – (Автографи часу).

Це одна з перших спроб серйозного художньо-психологічного осмислення постаті Василя Стефаника як людини й творця. Його образ подано в нестереотипних для українського літературного канону життєвих ситуаціях. У першу чергу письменника цікавили особливості психотипу героя, його загадковий внутрішній світ, трагедія душі. «Я навіть не намагався скрупульозно відтворити всі віхи життя свого героя, — зазначає С.Процюк. — Мене цікавила передовсім його психобіографія, оті таємниці його довгого мовчання, витoki його експресіоністичного трагізму». С.Процюк створює біографію Василя Стефаника, пропустивши сухі історичні відомості крізь призму психоаналізу. Такий підхід дозволяє уникнути створення хрестоматійного образу митця. У творі чимало йдеться про загублені кохання головного героя, його пошук Жінки свого

життя, болісні втрати найдорожчого і їхні можливі причини. Автор висвітлює стосунки з Євгенією Бачинською, Євгенією Калитовською, Ольгою Гаморак, менш відомі — з Ольгою Кобилянською й Софією Морачевською. Також у романі відображено взаємини Василя Стефаника з його колегами й сучасниками: Іваном Франком, Михайлом Коцюбинським, Лесем Мартовичем, Марком Черемшиною, Станіславом Пшибишевським, митрополитом Андреем Шептицьким, Вацлавом Морачевським. Є міркування про політичну діяльність персонажа й тонкі проникнення в його творчу лабораторію. У романі щільно переплетені реалістичні й алегорично-символічні картини й образи. Степан Процюк виходить за рамки традиційної моделі біографічного роману, створивши паралельну історію символів у житті митця та дослідивши трагедію індивідуального неврозу.

20 серпня

– 80 років від дня народження Валерія Олександровича Шевчука (1939), українського прозаїка, літературознавця, перекладача, драматурга.

Валерій Шевчук вважається одним з фундаторів Житомирської прозової школи. У творчості В. Шевчука умовно можна виділити три основні напрямки: історична проза, твори, що відображають сучасне життя, літературознавчі праці.

Валерій Шевчук є автором близько 500 наукових і публіцистичних статей з питань історії літератури, дослідником і перекладачем сучасною українською мовою творів давньоукраїнської літератури.

Шевчук, В. О. Долина джерел [Текст] : оповідання / В. О. Шевчук ; Валерій Шевчук. – Київ : Радянський письменник, 1981. – 239, [1] с.

Шевчук, В. О. Крик півня на світанку [Текст] : повісті / В. О. Шевчук ; Валерій Шевчук. – Київ : Молодь, 1979. – 238, [2] с.

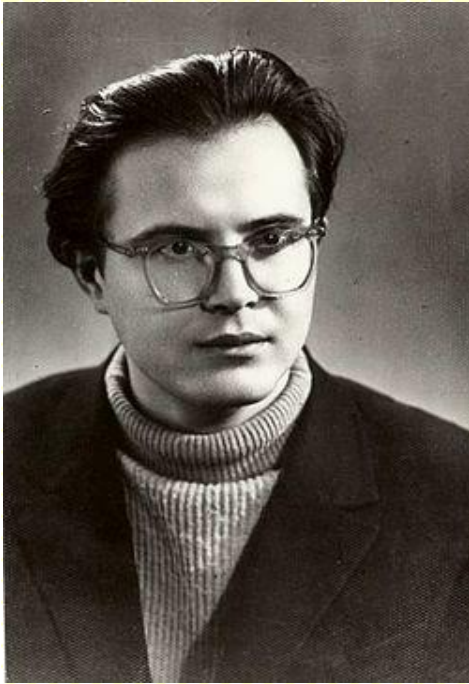
Шевчук, В. О. Маленьке вечірнє інтермеццо [Текст] : повісті / Валерій Шевчук. – Київ : Молодь, 1984. – 278, [2] с.

Шевчук, В. О. Муза Роксоланська [Текст] : українська література XVI - XVIII століть : у 2-х кн. Кн. 2 : Розвинене бароко. Пізнє бароко. / Валерій Шевчук. – К. : Либідь, 2005. – 726, [2] с. : іл. – Бібліогр. на полях.

Шевчук, В. О. Птахи з невидимого острова [Текст] : роман, повісті / Валерій Шевчук. – Київ : Радянський письменник, 1990. – 468, [3] с.

Шевчук, В. О. Роман юрби [Текст] : хроніка "безперспективної вулиці" (1972-1991) / Валерій Шевчук. – К. : Пульсари, 2009. – 620, [4] с. – (Б-ка Шевченківського комітету).

25 серпня

– 80 років від дня народження Володимира Григоровича Дрозда (1939-2003), українського прозаїка.

Творча спадщина Володимира Григоровича достатньо вагома й чимала за обсягом. Вона має цілісну мистецьку концепцію пізнання світу та людини, добра і зла, яка проявилася вже в перших його творах і не змінювалася у своїй суті до кінця життя. Більше того — щороку ставала чіткішою, поглиблювала в душі митця патріотичні і громадянські пориви та прояви любові до рідної землі.

Дрозд, В. Г. *Добра вість* [Текст] : роман-біографія / Володимир Дрозд. – Київ : Дніпро, 1971. – 186, [2] с. : портр. – (Романи й повісті ; вип. 10).

Дрозд, В. Г. *Земля під копитами* [Текст] : повісті / Володимир Дрозд. – Київ : Молодь, 1981. – 253, [3] с.

Дрозд, В. Г. *Ірїй* [Текст] : оповідання, повість / Володимир Дрозд. – Київ : Радянський письменник, 1974. – 244, [4] с.

Дрозд, В. Г. *Маслини* [Текст] : повісті / Володимир Дрозд. – Київ : Молодь, 1981. – 222, [2] с.

25 серпня

– 95 років від дня народження Павла Архиповича Загребельного (1924-2009), українського прозаїка.

У сучасній українській прозі рисами незаперечної самобутності вирізняється творчість Павла Загребельного. Це один з активних і плодovitих письменників, які своєю художньою практикою засвідчують тематичне, жанрове, стильове збагачення нашої літератури. Глибоке усвідомлення сучасних мистецьких завдань означає рішучу відмову од усього, що здатне завести літературний корабель на мілину безкрилої описовості й примітивної

ілюстративності, що підміняє самостійне людинознавче дослідження парадом бездумних маріонеток.

Павло Загребельний виявляє органічне усвідомлення ролі художнього слова як форми духовного спілкування з читачем, як засобу шукати й знаходити спільників-однодумців — звідси його довіра до читацької інтуїції, пристрасне обстоювання своїх думок, щире й відверте розкриття суперечностей власної душі, відразу до наївних повчань і до нав'язування читачеві рецептурних висновків.

1. **Загребельний, П.** День для прийдешнього [Текст] : роман / Павло Загребельний ; [ред. А.А. Дімаров]. – К. : Рад. письменник, 1964. – 378, [2] с.
2. **Загребельний, П.** Євпраксія [Текст] : роман. Кн. 2 / Павло Загребельний. – К. : Дніпро, 1975. – 337, [1] с.
3. **Загребельний, П.** День для прийдешнього [Текст] : роман / Павло Загребельний; [ред. Р. К.Каруцяк; худ. Р. М. Багаутдінов]. – К. : Дніпро, 1969. – 337, [1] с.
4. **Загребельний, П.** Диво [Текст] / П. Загребельний. – Харків : Фоліо, 2005. – 638 с. – (Література).
5. **Загребельний, П.** Стово-творіння. Кавтаклізма [Текст] / П. Загребельний. – Харків : Фоліо, 2004. – 286 с. – (Література).
6. **Загребельний, П.** Твори [Текст] : в 2 т. Т.2 : Смерть у Києві. Первоміст : романи / П. Загребельний. – К. : Дніпро, 1984. – 549 с. – Роман відмічений Державною премією УРСР ім. Т. Г. Шевченка.
7. **Загребельний, П.** Твори [Текст] : в 2 т. Т.1 : Розгін : роман / П. Загребельний. – Дніпропетровськ : Дніпро, 1984. – 549 с. – Роман відмічений Державною премією СРСР.
8. **Загребельний, П. А.** Диво [Текст] : роман / Павло Загребельний. – К. : Дніпро, 1971. – 670, [2] с.

Підготував відділ комплектування та наукової обробки документів